

Актуально

Урожай ранніх зернових уже у засіках

ПП «Агроєкологія» завершило збирання ранніх зернових культур.

Зібрано озиму і яру пшеницю, жито, ячмінь, овес, спельту, гречку, а також вико-овес і еспарцет на насіння. Особливою нашою гордістю є озима пшениця. Цьогорічні умови для неї були не дуже сприятливі. Тому, хоча в цілому по області зібраний непоганий урожай цієї культури за валовими показниками й середньою урожайністю, якістю вона не порадувала. Тож по області отримано мало зерна 1 класу. Натомість у нашому підприємстві понад 85% зібраного зерна озимої пшениці – 1–2 класу. Причому, 1 класу – понад половину. При цьому вміст білку складає 28–30%, клейковини – 14–14,5%. Отже, ми вже вкотре дістали підтвердження того, що органічні технології підвищують якість продукції рослинництва.

Серед висіяних сортів озимої пшениці найкращий врожай і якість забезпечили сорти Білоцерківської дослідно-селекційної станції. Можемо пишатися й тим, що співпрацюючи з науковцями цієї установи, наше підприємство збрало достатній урожай супереліти. Це насіння вирощене за органічною технологією, тому його можна висівати як у нас, так і в інших сертифікованих органічних господарствах.

Уперше в історії нашого підприємства ми збрали урожай спельти – стародавньої пшениці, яка була відома ще в античні часи. Узагалі ще в позаминулому столітті ті два види пшениці, до яких ми звикли зараз, – тверда і м'яка, не були настільки поширеними у світі. Аграрії різних країн і навіть їхніх окремих регіонів сіяли ті види, які були там поширені століттями, а то й тисячоліттями. Але завдяки праці селекціонерів, спрямованій на підвищення врожайності й технологічності твердої й м'якої пшениці, ці два види стали світовими лідерами і витіснили з полів своїх скромніших «конкурентів», в тому числі – спельту.

На щастя, інші види не зникли зовсім і збереглися в окремих районах культивування. Зараз, коли підвищився попит на здорову їжу, вони знову завойовують місце на ланах. Адже, на відміну від звичних пшениць, мають деякі переваги. Насамперед це стосується складу їхнього білка. Тому люди, які страждають на непереносимість пшеничного білка, як правило, можуть споживати спельту. Вироблені з неї продукти за кордоном, а тепер уже – і в нашій країні, цінують як дієтичні. Звісно, найцінніша – органічна спельта. Тому ми і вирішили спробувати виростити цю цікаву культуру. І отриманий врожай не розчарував. Спельта у тому господарстві, де ми закупили її насіння, дає 20–25 ц/га. У нас це ж насіння принесло врожай 33 ц/га. Отже, наша технологія чудово підходить для цієї культури. Тепер думаємо над тим, щоб купити насіння сортів, виведених німецькими селекціонерами. Адже їхній потенціал – 60–70 ц/га. Сподіваємося, що ця культура в наступні роки посідає гідне місце на наших полях поруч із іншими зерновими.

А щоб зібрати врожай усіх цих культур, добросовісно трудилися всі, задіяні в процесі: механізатори Василь Нечитайло, Андрій Сухоручко, Сергій Шаповал, Віталій Санін, Віктор Королев'ят, Сергій Аглотков, водії Іван Коржов, Василь Гарячун, Олександр Гетало, Анатолій Антоненко, Віталій Коробка, Іван Маслівець, Андрій Хоролець, Юрій Дінець, працівники токів, які готували зерно для зберігання, – Михайло Лега, Владислав Прокіпєць, Антон Горбаченко, Неля Журилко, Сергій Сало, Владислав Бабиць, Олена Барат, Олександр Білоус, Микола Курило, Юрій Дмитерко, Альона Легунова, Іван Цоба, Віталій Шевченко, Олександр Сидоренко, Олександр Дудніченко, Богдан Півень, Світлана Самсоненко, Лариса Кузич, Олена Мандрика, Ніна Новіцька, Раїса Сиволога, Юлія Суденко.

Отже, можемо сказати, що збирання ранніх зернових відбулося успішно. Вітаємо всіх, хто доклав до цього працю своїх рук, розум, інтелект і совість.

Олександр Фесенко, економіст

Інтерв'ю

Гліб Лук'яненко, директор «Агроєкології»: Діамантові землі

Фото Ігоря Тевтон'я

Нещодавно на нашому підприємстві побував Юрій Іванович Гончаренко – головний редактор відомого аграрного журналу «Зерно». Він записав інтерв'ю із генеральним директором ПП «Агроєкологія» Глібом Віталійовичем Лук'яненком, яке вийшло в журналі «Зерно», №7(124) за липень 2016 р. Сталося це якраз напередодні дня народження Гліба Віталійовича. Тож ми вітаємо керівника із цим святом та бажаємо міцного здоров'я, довголіття, впевнено й успішно йти обраним курсом органічного виробництва та вести ним підприємство, отримуючи задоволення від цієї великої й важливої справи, а ще – родинного й особистого щастя. І, звісно ж, із задоволенням друкуємо інтерв'ю із ним.

Земля в Україні золота. Це не рядок з пісні і не пафосне гасло, це скаже кожен, хто бачив інші землі, випалені іспанські поля, рябі від каміння французькі, глинисто-пісчані німецькі, червоні бразильські... Наші чорноземи – справжній скарб. Як і заведено, ніхто не шанує скарбів у себе під ногами. Майже ніхто.

Є люди й компанії, які всю свою душу вклали у збереження та відродження українського ґрунту, і тоді земля на їхній території стає діамантовою.

Саме такі діамантові землі засіває ПП «Агроєкологія», де чотири десятиліття розвиває унікальну авторську систему землеробства двічі Герой України Семен Свиридонович Антоненко.

Понад 70 тисяч фахівців у складі міжнародних та українських делегацій відвідали за цей час господарство, тут бували політики і митці, вчені та письменники; про систему Антоненка написано десятки книг, монографій, наукових робіт, знято кілька кінострічок.

У світі немає аналогів цій землі, яка лежить у Шишацькому районі Полтавської області. Земля сільгосппризначення, на якій би десятиліттями не було жодної хімії, ані засобів захисту, ані мінеральних добрив, – велика рідкість, кількома гектарами такої землі зазвичай похваляються європейські університети, а найбільший масив, здається, в Італії, де два брати на трьохстах гектарах вирощують овочі для всієї Європи.

« А тут – тисячі гектарів, тисячі, де овес, гречка, пшениця, кукурудза ростуть просто з діамантів. »

Продовження на 3 сторінці

Важливо

Збережемо найцінніший ресурс!

Чи може людство прожити без природних ресурсів? Напевне, без деяких із них це цілком можливо. Скажімо, якщо зникнуть нафта чи вугілля, електричну й теплову енергію можна буде отримувати за допомогою сонячних чи вітрових електростанцій. А от земля – це той ресурс, який залишатиметься великою цінністю завжди. Але, підкреслю, – насамперед, це стосується родючої землі. Такої, як у ПП «Агроєкологія».

Те, що земля, на якій тривалий час господарює наше підприємство, є унікальною, а її вартість – і в грошовому вимірі, і для господарювання, і як надбання нації – постійно збільшується, бачу не лише я, як людина, що багато років присвятила збереженню й примноженню її родючості. Це

підтверджують об'єктивні і незалежні висновки науковців, аграріїв, знавців землі різних спеціальностей, які приїждять до нас, бувають на полях, проводять дослідження. Так, нещодавно довелося спілкуватися з Григорієм Івановичем Шарим – досвідченим землевпорядником, впродовж багатьох років – керівником обласного управління земельних ресурсів, нині – викладачем Полтавського національного технічного університету ім. Ю. Кондратюка, доцентом кафедри автомобільних доріг, геодезії, землеустрою та сільських будівель. Під час нашої розмови він сказав: «Орні землі, якими впродовж 40 років користується ПП «Агроєкологія» без застосування штучних засобів захисту рослин, мінеральних добрив на засадах органічного (біологічного) землеробства, є унікальним ресурсом, що має загальнонаціональне значення, а тому потребують всебічного збереження». Тож хотілося б поділитися деякими своїми міркуваннями щодо збереження цього унікального ресурсу із читачами нашої газети.

Продовження на 2 сторінці

Збережемо найцінніший ресурс!

Початок на 1 стор.

...Згадується, як проходили парламентські слухання щодо продажу землі сільськогосподарського призначення. Вів засідання тодішній голова Верховної Ради Володимир Литвин. Було помітно, що дуже хоче висловитися одна з учасниць слухань – щира українка, у гарній хустці, з красивою правильною мовою. Вона тривалий час просила слова, і їй нарешті надали можливість говорити – вже в кінці засідання, але не дали закінчити думку. А думка її була такою: «Ось ми проговорили кілька годин про продаж землі сільськогосподарського призначення, яка знаходиться навколо сіл, де в основному живуть власники цієї землі. Але ніхто з виступаючих не сказав, скільки ж потрібно землі, щоб селяни – її власники, а також і сільські працівники – безземельники, села взагалі, жили в достатку? І чи є там зайва земля, яку потрібно продати через те, що вона зайва?».

Думаю, зайвої землі мало де знайдеш. Захищаючи селян, різні політичні рухи твердили, що земля повинна належати тим, хто на ній працює. Але в дійсності це далеко не так. Григорій Шарий навів такі цифри: 60% власників паїв – пенсіонери, третина власників проживає у містах. Основна ж маса селян працездатного віку, працівників сільськогосподарських підприємств не мають землі.

В Україні немає земельних ресурсів, за рахунок яких можна було б розширювати площі для сільськогосподарського виробництва. А зберегти поки що не продані землі, щоб вони працювали на село, – необхідно. І для цього треба застосувати правові методи. Збереження ґрунтів в природі, їхньої родючості потребує значних інтелектуальних і великих матеріальних затрат. Щоб це зробити, потрібний не тільки власник землі, а господар над землею. Як писав В.К. Липинський, визначний політичний діяч початку ХХ століття: «Не може бути хліборобського господарства без голови-господаря, – не може бути без Господаря й Держава. Йому ми – Української а не чужої Держави бажаючи – хочемо свого Господаря Землі Нашої мати».

Останні десятиріччя на землях, які належать пайовикам-землевласникам, вирощує врожаї трудовий колектив ПП «Агроекологія», працюючи за методом органічного землеробства, яке базується на природному відтворенні родючості ґрунту. При цьому виробляється екологічно чиста продукція, значна частина якої у вигляді зерна видається як орендна плата власникам паїв. Значна частина власників паїв отримують орендну плату грошми. Дирекція «Агроекології» шукає шляхи зростання винагороди за орендовану землю, прив'язуючи її не лише до якості землі, але й до якості отриманої продукції. Про те, що «Агроекологія» отримує продукцію високої якості, говорить той факт, що її закуповують споживачі європейських країн, особливо Швейцарії й Німеччини. Є надійна перспектива реалізації цієї продукції, яка дорого коштує в світі.

А яка ж перспектива її виробництва? Чи зацікавлений у цьому власник паю? І що випадає на долю виробника продукції – орендаря? Я б сказав: випадає важка пра-

ця і неспокій. Працюючи на землі, свої помисли орендар весь час спрямовує на підвищення врожайності. Ті орендарі, які господарюють за інтенсивними технологіями, роблять це просто: вносять мінеральні добрива, стимулятори росту, застосовують гербіциди, щоб не росли бур'яни. Але що ж відбувається із землею там, де йде землеробство з хімією?

Г.І. Шарий розповів, що за інтенсивного землеробства молодий гумус надшвидко мінералізується. Під тиском 200–500 кг мінеральних добрив на 1 га, гумус згорає. Особливо цей процес набуває незворотного характеру в перші 2–5 років. Інтенсивні методи господарювання за 5 років знищують половину молодого гумусу. Різне зниження вмісту гумусу в ґрунтах спостерігається при застосуванні високих доз мінеральних добрив, особливо азотних, коли активізуються мікроорганізми, що включають в метаболічні процеси органіку ґрунту, буквально «з'їдаючи» гумусові колоїди, «спалюючи» гумус, який жив і накопичувався тисячами років. Сучасні агропідприємства мінералізували гумус за останні 20 років на третину.

Інтенсивні технології збільшують урожай, але не нарощують сам ґрунт. А наша система органічного землеробства виробляє ґрунт, збагачує його за рахунок внесення гною, вирощування багаторічних трав, використання сидератів, залишення пожнивних решток. Кожне поле на 4–5-й рік віддає свій урожай на відтворення родючості ґрунту.

Запам'ятався мені випадок, коли зустрівся я біля поля в Михайликах з тодішнім головою Полтавської обласної ради П.В. Вороною. Саме йшла заготівля сінажу – дорідної маси еспарцету. Ступивши на поле, я показую на стерню і говорю: «Оце – багатство». А він, показуючи на КамАЗ, який ішов із зеленою масою, здивовано відповідає: «Ото на машині багатство». Я йому нагадав, що в рослин

еспарцету коренева система така ж потужна, як і надземна маса. Та ще й на коренях живуть і фіксують природний азот бульбочкові бактерії. У нашому господарстві уже багато років успішно освоєна і дає позитивні наслідки травопільна система.

Багато років іде земельна реформа. І весь цей час над землею навісає загроза її розпродажу. Як землероби, ми робимо все, щоб землю зберегти. Хотілося, щоб і державна влада, через закони, через відповідні органи, забезпечувала контроль не тільки за розташуванням земельних ділянок, належністю їх певним власникам тощо, але й за тим, щоб якість цієї землі не знижувалася.

Людині, яка працює на землі, потрібні знання, здоров'я, надія на майбутнє. А що ж відчуває той механізатор, який працює на багатосильному тракторі і вимушений обминати під час своєї роботи пай, виділений серед чисто-го родючого поля, та ще й забризканий отрутохімікатами? Стосовно полів «Агроекології», то внесення хімічних препаратів іншими землекористувачами на таких, виділених посеред органічного масиву, паях, повинне всебічно за-суджуватися й не допускатися.

З цього приводу хочу звернутися до власників земельних паїв. В «Агроекології» земля захищена, доглянута і з роками набуває все більшої цінності. І ця цінність належить вам – землевласникам. Але ви маєте усвідомити, що земля покращується, має захист, тільки коли перебуває в масиві, не подрібнена, не розпорощена. Орендна плата за таку землю залежить і від якості вирощеної на ній продукції. Цій землі пощастило, що вона – краща в світі. І треба, щоб ця земля такою була й збережена, не пішла «по руках». Доки вона знаходиться під захистом органічних технологій, люди можуть бути спокійні за її майбутнє й свої прибутки від неї. Рівень орендної плати цього року збільшився, повинен він зростати й надалі. Але збільшується він не тому, що власники земельних ділянок хочуть отримати більше грошей, а тому, що це досягається господаруванням орендаря.

Зазвичай зерно вважають багатством. Це дійсно так. Але ще більше багатство – це земля, її родючість. І із зерном це багатство вивозиться, адже для свого зростання й досягання зерна вбирає в себе більше поживних речовин, ніж їх вносять у вигляді мінеральних добрив, а отже – збіднює ґрунт. Ми ж більшу частину вирощеного на полях переробляємо на фермах, отримуючи екологічно чисту продукцію тваринництва. Скільки ж завдяки цьому не вивозиться багатства! Навпаки, з ферм на поля повертається гній, який робить землю родючішою. І це багатство – родюча земля – є основою добробуту тих, хто на ній працює, і її власників.

Але творити добробут, гідні умови праці можливо лише тоді, коли земля збережена, перебуває в масиві й в обробітку підприємства, яке продовжує підвищувати її цінність органічним господаруванням. І тоді власники землі отримують орендну плату, працівники підприємства – заробітну плату, відбувається переробка продукції й забезпечення органічними продуктами людей в Україні та за її межами. Ми зберегли землю, а вона віддає – дає роботу й добробут. І це вже сьогодні є.

Тож ми разом – і власники землі, і підприємство – повинні зробити все, щоб земля була збережена й надалі. Ми не маємо права розпорозити її, отруїти хімією, знизити її якість і якість виробленої на ній продукції. Заради тих, кого ця земля годує зараз. Заради тих, хто потребуватиме роботи, добробуту, екологічно чистої продукції завтра. Я впевнений, заради майбутнього ми збережемо землю, виплекану протягом багатьох років. І вона ще не раз віддячить нам за це.

Семен Антоненко,
засновник ПП «Агроекологія»

Інтерв'ю

Гліб Лук'яненко, директор «Агроекології»: Діамантові землі

Початок на 1 стор.

Удача пайовиків «Агроекології»

Я вважаю, земля в Україні аж надто дорогою бути не може. Тому що землі в Україні – за різними оцінками – понад 40 мільйонів гектарів. Такого масиву світ не бачив. Чому така дорога земля за кордоном? Тому що ринки світу не рухомі, не динамічні, там майже немає потоків купівлі-продажу, там є поодинокі угоди.

Земля там радше виступає символічним еквівалентом, заставою під кредит або що, але ніяк не живим товаром. І якщо раптом якийсь клаптик продається, за нього правлять нечувано високу ціну. Інша річ, коли товару забагато. Це дуже добре знають аграрії. Якщо у всіх величезний урожай – ціна падає до мінімуму. Якщо колись в Україні буде ринок землі, правильний, з обмеженнями щодо купівлі для тих, хто не планує займатися сільгоспвиробництвом, із заборонаю перепродажу впродовж хоча б п'яти років, з обмеженням доступу на ринок іноземному капіталу, гектар коштуватиме близько 500 доларів, не більше, це показує досвід сусідів. Вони відкрили ринок землі, і ціни навіть на найкращі землі десь біля цієї позначки й встановилися.

Тому пайовики в Україні ніяк не стануть заможними і щасливими від відкриття ринку землі... Але не пайовики «Агроекології».

Колись у Бразилії я поцікавився у Маноло Перейра, патріарха «нульової» технології обробки землі, скільки коштують його лани. Він відповів – 10 тисяч доларів за гектар. А у сусідів, які застосовують традиційні технології, заледве 2 тисячі. Тому що земля Перейра – набагато родючіша.

Землі «Агроекології» мають величезну цінність, аж до того, що вкрай необхідно захистити їх законодавчо, надати їм статус заповідника, статус науково цінних земель. За моїми оцінками, гектар паю в «Агроекології» повинен коштувати у багато разів дорожче, ніж такий самий гектар чорнозему поблизу, але оброблений за інтенсивними технологіями. Цікаво, що цінність ця можлива лише у рамках «Агроекології». Достатньо викупити пай із земельного банку та один раз побризкати гербіцидами, щоб вартість землі впала у десятки разів. Хоча насправді вартість землі цієї не грішми вимірюється. Щоб довести землю до такого здорового й могутнього стану, треба витратити сорок років життя, сорок років самовідданої праці, сорок років любові.

Мета відрядження

У наші часи, коли пам'ятки архітектури не зупиняють забудовників, коли рейдери прагнуть загарбати землі заповідників, коли безжалюдно вирубуються реліктові ліси, коли гроші засліплюють людей, завжди є неспокій за скарби України, рукотворні, гордість держави, – чи є кому захистити, подбати, зберегти? Чи нам усім, громадою, нацією, треба вставати на оборону?

З цими питаннями я й приїхав до «Агроекології», звісно, усвідомлюючи, що підприємство лише тоді здатне оборонитися, коли воно є справді ефективним бізнесом і не жебракуює у держави.

Я багато разів спілкувався з Семеном Антонцем, і один з найбільших здобутків мого життя – те, що Антонець вважає мене другом. Для мене він просто рідна людина. А от з молодим директором ПП «Агроекологія» Глібом Лук'яненком я ніколи не говорив детально про структуру й специфіку бізнесу агрокомпанії. І час для такої розмови настав.

Обмежені – чи розширені? – можливості

– Скажіть, на вас не тисне тягар того, що ви не просто директор підприємства, а директор унікального підприємства світового значення?

– Не тисне, – точніше було б сформулювати, з моєї точки зору, – накладає додаткову відповідальність...

– Е ні, ми тут якось говоримо ніби на конференції з трибуни... А відверто?

– Відверто – у мене більше можливостей, ніж якихось зобов'язань.

– А з іншого боку – менше.

– Тому що органічний бізнес? Я б не сказав. Органічна система відрізняється від традиційної, навіть не технологічно, а з репутаційної та організаційної точки зору. Це відкритий сектор, люди хочуть ділитися досвідом. Тому що в органічному бізнесі, як і в агробізнесі в цілому, конкуренції немає, – несподівану думку висловив Гліб. Поки я рухав бровами й намагався її осягнути, директор продовжив:

– Продуктової конкуренції! Є кадрова конкуренція і земельна, але це – інші речі. Ми хочемо запрошувати до себе людей, показуємо, що ми маємо, до чого прагнемо. Раніше це переважно були екскурсії, а зараз до нас здебільшого приїжджають люди, які зацікавлені у нашій продукції або у спільних проєк-

Фото Агросу Кукіні

тах. Гадаю, нині в органічному секторі АПК основним принципом повинна бути кооперація, не потрібно бути експертом в усіх напрямках. Якщо ми хочемо виробляти ковбасу, нам не слід купувати власне обладнання й будувати цех. Треба скооперуватися з людьми, які займаються цією переробкою, й зробити на їх потужностях, і не потрібно буде витрачати час, гроші, та й клієнт виграє, адже в підсумку продукція буде дешевшою. От по крупі у нас своя переробка. Однак, якщо б зайшла мова про прямі експортні поставки, однозначно кооперувалися б з великими переробниками. Тому що західним партнерам цікава не просто гречка, а оброблена гречка...

80% експорту – ринок Швейцарії

– Якби мова зайшла... Але мова про прямі експортні поставки обов'язково піде, це логіка і стратегія розвитку, це неминуче буде. Тому що ви можете виробляти якість, яка перевищує європейські стандарти. Внутрішній ринок слабкий і буде розвиватися тривалий час, а зовнішні ринки – активні, і там досить місця насамперед для екологічної продукції.

– Так, у Європі органічний ринок розвинений і зростає щороку. Вони відсікають деякі ринки, такі як Китай, тому що багато недоброякісних постачальників, і дивляться у бік України. І якраз проєкт по гречці у нас на стадії обговорення, попередні домовленості з партнерами і переробним підприємством у нас є. Основний наш ринок експортного збуту – це Швейцарія, 80% нашого експорту. Минулого року ми отримали найскладніший за вимогами сертифікат Bio Suisse. На це мало хто з органіків зважає, адже за вимогами там повинно бути не менше 15% сидеральних площ у сівозміні. В Європі є багато спілок, є базовий стандарт Європейської Ради, і кожна спілка до нього додає свої суттєві вимоги. Bio Suisse має відмінності від загальноєвропейського сертифіката, там особливі вимоги по кількості природоохоронних зон. Особливість також у тому, що ми не можемо замовити собі цей сертифікат, якщо хочемо торгувати з Швейцарською Конфедерацією. Для того щоб його отримати, партнери, які будуть торгувати цією продукцією, повинні подати заявку у сертифікаційний орган. Без цього сертифіката потрапити на ринок Швейцарії практично неможливо. Наш сертифікаційний орган збирає документи і надсилає до Швейцарії, і вони погоджуються або не погоджуються. Ми навіть не оплачуємо цей сертифікат, це робить імпортер. Ми продавали соняшник до Німеччини з сертифікацією Bio Suisse, пшеницю – безпосередньо до Швейцарії.

– Ну бачите, я правий, дорога відкрита, і нею доведеться йти. Але куди?

– Шляхом нашого подальшого розвитку ми бачимо створення більшої доданої вартості продукції, але ж обурює логіка наших аграріїв, коли вони думають не як заробити більше з гектара, а як захопити побільше землі. Ви ж розумієте, зовсім різна якість управління земельним банком, коли у тебе 30 гектарів і коли у тебе 3000 гектарів, і коли у тебе 300 тисяч гектарів... Першим етапом на цьому шляху ми бачимо створення переробного цеху з виготовлення олії. Оскільки у нас все зерно органічне, на переробку також буде вироблено сертифікат Bio Suisse. З цим сертифікатом можна отримати максимальну ціну для органічних продуктів. До речі, наші партнери у Швейцарії повідомили, що кращої пшениці, ніж наша, цього року у них не було. Якщо взяти ціну на органічну пшеницю у Німеччині, то Bio Suisse дає ще 15% до ціни у Німеччині. В цьому сертифікаті і чимало складних форм щодо праці неповнолітніх у господарстві...

Партнерство за принципом win-win

– Що насправді відбувається з гречкою?

– Ажіотаж на гречку спостерігаємо тільки в Україні, навіть у сусідніх країнах нічого подібного немає.

– Гадаєте, просто змова роздрібних торговців?

– Я схильний думати, що люди оптимізують посівні площі і вирощують більш рентабельні культури. Це і наслідок олігархізації сільського господарства. Коли корпорація планує посіви на 300 тисячах гектарів, там точно не вистачить клаптика землі для гречки.

– Виходить, олігархізація сільського господарства вигідна тим, хто таки посіяв гречку...

– У нас партнери, які відправляють у роздрібні мережі Німеччини вже готову пачку, купували гречку по ціні, що значно перевищувала європейську. З нашого гречаного борошна у Києві можна купити хліб, у Good Wine, ми раді, що вони обрали нас у партнери.

– Так, це нетипова структура, вони не сидять на місці, а їдять по всій Україні, обираючи продукцію справді екологічної якості. Структури роздрібу ніколи так не діють. Я бачив там ваше м'ясо, волове, ПП «Агроекологія»...

– Це саме те, про що я говорив: не треба бути експертом в усьому, треба кооперуватися і користуватися тим, хто що може і вміє робити краще за інших. Good Wine забирає повністю тварину, організовують забій, частину м'яса залишають переробному підприємству (з бичка у 500 кг вихід м'яса – 52%, але це м'ясо на кістці) і основне цінове навантаження лягає на стейкову частину. Шкура і субпродукти також ходові. Це не тільки вигідно в підсумку Good Wine, але й недовантаженим підприємствам, яким вони дають роботу за додатковими послугами... В цьому й полягає сила партнерства, так реалізується стратегія «виграє – виграє». Я виграв від того, що мій партнер виграв. Тобто, кожна партнерська ланка заробляє.

Репутаційний капітал «Агроекології»

– Які саме види екопродукції ви сьогодні виробляєте і якої якості? Справа в тому, що тривалий час на ринку поширювалася думка, що стрижнем «Агроекології» є унікальна система органічного землеробства Семена Антонця, а економічна, комерційна частина стратегії відходили на другий план... Підприємство сприймалося більш як науково-дослідне... Тепер зрозуміло, що це ефективна економічна структура.

– Тут працює теорія обмеження систем – якщо є якась обмеження і його неможливо усунути, слід подумати над тим, як його максимально розширити. Якщо хтось хоче отримувати максимальний урожай – це не про органічне землеробство зовсім. Але, працюючи впродовж багатьох років у цій системі, отримуєш величезні плюси, адже органіка – це, передусім, довіра. Роки послідовного розвитку екологічної системи створюють продукції додану вартість, репутаційний капітал. Наші перші продажі у Швейцарію ми здійснили навімання, компанії з Швейцарії не бачили наших полів, наших умов, нашого сховища.

Продовження на 4 сторінці

Фото Гліба Лук'яненка

На полях «Агроекології» під час приїзду М. Хорша

Гліб Лук'яненко, директор «Агроєкології»: Діамантові землі

Початок на 3 стор.

Проплатили аванс – і зерно поїхало за кордон. Іноді компанії спеціально наймають аудиторів або інспекторів з Organic Standart, який присутній на погрузці і гарантує, що вантажать саме органічне зерно. Отже, ми маємо можливості, які зараз успішно використовуємо.

Що вигідніше – органіка чи інтенсив

– Колись виробники за інтенсивною технологією не розуміли виробників органічної продукції, тепер уже мало хто розуміє виробників за інтенсивною технологією – ціна на зерно настільки низька, що соромно господарювати, отримуючи мізерний вихід з гектара...

– Це наболіле питання. Днями у нас був у гостях Міхаель Хорш. Він їхав сюди, очікуючи зустріти не бізнес, а певне хобі, він так і Семену Свиридовичу сказав: «Я гадав, зустрінуся з ідеалістом, а ви – справжні бізнесмени». Оглянувши господарство, яке працює за системою Антонця, він зробив висновок, що це – прибуткова модель, у зв'язку з тваринництвом. А від нашої землі він просто був у захваті. Інтенсивне і органічне землеробство Хорш визначив як дві крайності, але зазначив, що німецькі фермери вже не можуть вносити у ґрунти таку кількість добрив і засобів захисту, яка необхідна для ефективного виробництва.

Отже, сказав він, майбутня технологія буде десь посередині між органічною та інтенсивною. Мені, чесно кажучи, коли я чув про 15 тонн кукурудзи з гектара, завжди хочеться почути – скільки витрачено на вирощування такого врожаю. Як правило, коли називають величезні цифри валового збору зерна, мовчать про прибуток з гектара, про затрати на гектар. Можна зробити 15 тонн. Але повинна бути ефективність! Ціни на сільськогосподарську продукцію формуються у Чикаго, і на ціну сільгосппродукції виробники не впливають, за винятком органіки, коли за органічну продукцію ти отримуєш премію. Тому бачимо наш шлях розвитку у вибудові ефективної системи моніторингу й управління нашою операційною ефективністю.

Органічний продукт масовим не буває

Я був здивований бізнес-ерудитією Лук'яненка, його графічним способом мислення, системністю поглядів.

– Де ви навчалися?

– Базову освіту отримав у Полтавській аграрній академії, економіка підприємства. Потім я вчився у бізнес-школі MIM-Київ на MBA, а зараз навчаюся у Києво-Могилянській бізнес-школі за програмою Агро-MBA і хочу сказати, що це дійсно надзвичайно корисна освіта. На Агро-MBA задають напрямки, і більшість цінної інформації та досвіду отримуєш від колег, які навчаються поруч.

Зокрема зі мною навчається операційний директор великого холдингу, власник якого – уряд Саудівської Аравії, тобто є можливість спілкуватися з кращими аграрними управлінцями. Для організаційних змін ми запросили кращих консультантів. Традиційно у нас було ручне управління – одна людина думає за всіх і у кращому випадку може щось проконтролювати, а у гіршому випадку – покласти на совість тих, кому було надано вказівку. А зараз ми переходимо до системного бізнесу. Ми чітко усвідомили: для того щоб здійснити зміни, треба якісно підготувати людей. Ми навчаємо наш персонал за програмою, вибраною з кращих практик менеджменту. Люди побачать, що у системі за рахунок планової роботи не треба буде гасити пожежі, ми будемо працювати не сьогодні на вчора, а більше – у завтрашньому дні. Адже, коли гашиш пожежі, про операційну ефективність мови бути не може.

У нас усі готові інвестувати у техніку, у технології, а інвестувати в знання – чомусь ніхто не спішить. У нас є і вакансії, зокрема потрібні талановиті агрономи. Зараз у нас провідною галуззю є молочне скотарство, у нас 6000 голів, 1800 корів дійного стада, 1000 – поголів'я м'ясного стада. Практично все м'ясне стадо сертифіковане як органічне, молочне – частково, оскільки є ще питання організації збуту. Нам зовсім не приємно, коли наше молоко зливають у загальний жбан з молоком інших підприємств, адже з нашого молока може вийти унікальний продукт. Наші зусилля концентруються також на тому, щоб зробити переробку молока для ВИСОКОЯКІСНОГО дитячого харчування. Насправді з органічного молока лише два заводи в Європі виготовляють дитяче харчування. Ми прагнемо створити унікальний товар, не масовий. Органічний продукт не буває масовим. Земельний банк наш – близько 6,5 тисячі земель, але це – унікальні землі, які чотири десятиліття не бачили хімії, нітратів... Наші пайовики володіють не просто земельною ділянкою, на якій ведеться сільгоспвиробництво. Це земля особливої цінності. Знаєте, що Хорш сказав, перебираючи в руці нашу землю?

– Що?

– «Я бачу тут одну проблему, – каже, – що це земля не моя».

– Ну так, Хорш – він такий...

– Він дивився сусідні поля... Там земля трамбована, суха, а тут – і волога, і структура... Він не міг повірити, що наша соя вирощена без гербіцидів, настільки чисте поле. До речі, ми розвиваємо власну олійну переробку. Олійницю купували у Німеччині. Посіяли і льон, щоб робити ще й лляну олію. Олію ми б хотіли продавати в Україні. На нашому прикладі багато хто може побачити, що органічний бізнес може займати не 20–30 гектарів, що це може бути міжнародна компанія, яка експортує продукцію і продукція якої має великий попит за кордоном і зміцнює репутацію України. Асортимент треба створювати. Такі компанії, як наша, цінні невеликими партіями унікальних продуктів. А якщо ми будемо вирощувати одну пшеницю і одну кукурудзу, настільки цікавими для світу ми не будемо. На нішеві культури доволі специфічний попит, але над цим треба працювати. Багато закордонних партнерів згодні укладати ф'ючерсні контракти з передоплатою, щоб гарантувати собі обсяги поставок. Продавати сировину – це тупиковий шлях економіки. Коли до нас приїздили представники відомої німецької компанії, вони мали сумніви щодо реальності органічної продукції в Україні. А коли вони познайомилися з історією «Агроєкології», їх цікавило лише одне питання: як таке підприємство могло вижити і існувати в соціалістичній економіці, чому його не знищили? А коли вони потрапили у сховища, бігали й набирали у кишені різного зерна, їх цікавило все, й вони бачили справжню цінність цієї продукції. Ми також взяли участь у найбільшій європейській виставці органічної продукції Bio Fach, уклали там чимало контрактів, нам дуже допомогла ця діяльність у розвитку. Основні інвестиційні плани – створення власної переробки, створення додаткової вартості.

Які трудодні, коли не сіяно

Антонець приєднався до нас на обід. У Семена Свиридовича, як завжди, були ділові гості, підприємці з Польщі, які шукають найкращу продукцію в Україні, і тому ми з Антонцем зaledве перекинулися кількома словами, хоча я з ним і не кожен повинен розмовляти. Ми просто обіймаємося при зустрічі, і це вже радість.

– Семене Свиридовичу, чотири десятиліття ви плекаєте цю землю... Як ви її відчуваєте сьогодні? Чи вона жива? Чи має майбутнє? Чи буде вона окрасою України?

– Не знаю, як для України, – несподівано шпигнув державні органи сивочубий Антонець, – але для Європи, Америки, для світу – буде скарбом. Сьогодні у світі виробляється багато шкідливої для здоров'я людини продукції. Народ не стає здоровішим, село знищуємо...

Село непотрібне? Дивіться, їдемо полями – пішов соняшник по сої, пшениці не видно ніде, дуже високий рівень хімізації... А от ми – намагаємося врятувати село, розвиваємо тваринництво, будемо доїльні зали... Та й людей виховуємо. Колись я приймав колгоспи... На одному полі зібралися механізатори, фахівці – пропала пшениця, треба переорати. Ми разом обговорили це, аж раптом – запитує: «От хочемо знати, а скільки ж буде виплачено на трудодень?» А я як закричу: «Так не сіяно ж нічого, який в дідька трудодень!!»

І в цій короткій оповідці видатного землероба – якраз і є проблема ефективності виробництва, його прив'язки до кінцевого результату. Проблема застарілої психології, проблема нездатності адекватно оцінювати ринкову вартість власного трудового внеску... Тоді не було такого слова – «менеджмент». Сьогодні без цього слова неможлива агрокомпанія.

Органічне м'ясне тваринництво як ідеологія

– Ми плануємо ввести додаткову оплату за оренду пайовиком, з якими будуть підписані нові угоди, оскільки зараз створюємо земельний банк, приводимо до стандартів документацію, – розповідає Лук'яненко.

– Система органічного виробництва, в якій балансується рослинництво і тваринництво, у ваших руках набуває надійної перспективи. Органічне тваринництво – це складний бізнес?

– У нас вже тисяча голів абердин-ангуської ВРХ, у нас зараз племінний репродуктор з розведення цієї породи. Є й племзавод з розведення української червоно-рябої. Подали документи на племрепродуктор голштинів. М'ясна порода цінна тим, що можна займатися абсолютно органічним виробництвом, – вони не потребують ніяких синтетичних добавок. Чим ми відрізняємося від інших тваринницьких господарств? Якщо раніше можна було здивувати безприв'язною технологією, наприклад, то сьогодні всі технології доступні всім. Наша відмінність у тому, що з мінеральних добавок у нас лише – сіль, крейда, мінераліт, 3-кальцій-фосфат, для балансування раціону. Сінаж, сіно, солома в раціоні – і зелений конвеєр: починається з жита, потім люцерна, потім вико-овес, еспарцет, знову люцерна, потім олійна редька у суміші з вівсом. Забезпечуємо потрапляння каротину та вітамінів напряму худобі – до речі, вона вся у нас на загонах. Влітку у нас немає такого, щоб худоба була у замкнених приміщеннях. Корови – на великих вигонах. Ми беремо найкращі закордонні технології,

Фото Ігоря Тасолія

постійно викликаємо спеціалістів із за кордону, які проводять семінари з лікування худоби, випоювання телят тощо. Випоювання у нас відрізняється тим, що ми даємо на теличку 650 л цільного молока, на бичка 400 л. У перспективі хочеться зробити культурні пасовища, щоб організувати випас худоби. На дої по стаду – 6500 л. Всю зиму жирність у нас була понад 4, зараз – 3,7. Працюємо на самоконтролі. Звісно, молоко перевіряє лабораторія, але й щомісяця ми самі відвозимо зразки у Харківський інститут тваринництва для контролю на соматичні клітини, бакосеменення, щоб вчасно здійснити заходи. Єдиний кормовий інгредієнт неорганічного типу – це макуха, яку ми закуповуємо, але за стандартом допускається 10% неорганічного корму. Будемо раціон так, щоб усе молоко було органічним, але зараз великого сенсу немає зосереджуватися на цьому – ми шукаємо збут під виробництво унікального продукту, щоб молоко брали з органічною премією.

Стратегія – не виробляти неприбуткового

– Що ви у своїй стратегії передбачаєте, скажімо, за 5 років?

– Ми прагнемо через 5 років взагалі відмовитися від реалізації продукції, без доданої вартості. Через крупу, борошно, олію ми вже створюємо додану вартість нашому зерну, працюємо над створенням доданої вартості для молока. Це довгострокова мета, але ми досить успішно рухаємося обраним шляхом. Ми почали з меншого, пробуємо навчитися робити з нашого молока сир. Купуємо сироварний котел і будемо робити дрібну переробку. У молочній переробці неможливо механічно щось створити одним натиском кнопки. Треба відчувати молоко, зрозуміти, вивчити, як воно себе поводить, на що реагує... Ми не хочемо вийти на ринок з продукцією, якою забиті магазини. Навіщо створювати самим собі проблеми? Якщо ми вийдемо на ринок органічного дитячого харчування, можемо тривалий час бути монополістами на цьому ринку. Окрім наших органічних сертифікатів ми ще сертифіковані як сировина – зона для виробництва продукції для дитячого харчування. Тваринництво – один із шляхів створити додану вартість для продукції рослинництва.

У світі популярні такі форми співпраці, як кластери. Ми, експерти у виробництві органічної продукції йдемо шляхом партнерства з експертами у переробці, з експертами у продажах, і кожний з нас заробляє на цій співпраці. Майбутнє – у кооперації.

Захистимо скарб України – Майбутнє

Це слово, яке пролунало в кінці нашої бесіди, – визначне. Як дивно, що Лук'яненко вимовив замість слова «кінець» – «початок», майбутнє.

Отже, молодий менеджмент «Агроєкології» чітко усвідомлює необхідність побудови системного бізнесу в рамках актуальної структури. Прекрасно розуміє потребу диференціації на ринку, виходу з унікальними продуктами Глибочо усвідомлює величезну цінність науково-практичних досягнень системи органічного виробництва сільгосппродукції Семена Антонця і має намір берегти та розвивати її. Має ясне бачення про грами підвищення ефективності виробництва, створення додаткової вартості для кожного продукту, концепцію партнерства з експертами необхідних циклів.

Я бачив очі Лук'яненка – вони чисті.

Я дивився на його руки – вони силні.

Я слухав його думки – вони точні.

«Агроєкологія» у надійних руках, її репутація в Європі і далеко поза нею міцніє, експорт росте. І все це не позбавляє нас від обов'язку всім народом долучитися до великої справи збереження та оборони підприємства, яке не має аналогів у світі, справжнього скарбу України.

Ми багато втрачаємо, пам'яток, людей, винаходів – час зберігати й примножувати. Час, який називається – майбутнє.

Юрій Гончаренко,
головний редактор журналу «Зерно»

Додаткова угода захищає і землевласника, і орендаря

Земля завжди була і є найбільшим багатством українців. Тому кожен, кому пощастило бути власником земельної ділянки, намагається отримати від неї найбільший зиск – чи то господарюючи на ній самостійно, чи здаючи в оренду.

ПП «Агроєкологія» ніколи не давало приводу засумніватися у своїй порядності як орендаря. Та часом серед власників земельних паїв поширюються різні чутки, які заважають нормально співпрацювати орендодавцям і орендарю.

Не будемо розмірковувати на тему, кому вигідно поширювати такі чутки. А от людям, які хочуть розібратися, де ж правда, допоможемо. Узагалі-то «Агроєкологія» вже подбала про те, щоб кожен зміг отримати безкоштовну юридичну консультацію. Зараз на підприємстві ведуть прийом досвідчені юристи, які спеціалізуються насамперед на питаннях земельного й цивільного права. Олександр Остапущенко люб'язно погодився прояснити деякі питання й через нашу газету.

– Чому виникла необхідність укладання додаткової угоди?

– З того часу, як був розроблений текст договору оренди, відбулися певні зміни в земельному законодавстві України. І перше, що потрібно зазначити, – кадастрові номери земельних ділянок. Адже на момент укладання основного договору цих номерів не було. Кадастрові номери тоді не були вказані навіть у державних актах на землю. Зараз їх присвоїли всім ділянкам, і Закон України «Про оренду землі» вимагає, щоб вони були зазначені в договорах. Це дуже важливо, адже забезпечує від різних неприємностей насамперед власників – вони можуть бути впевнені, що в договорі йдеться саме про їхню земельну ділянку, з унікальним кадастровим номером. Отже, у кожній додатковій угоді проставлений кадастровий номер ділянки. Деякі власники надали нам номери самі. Якщо ж орендодавець не знав кадастрового номера, ми його знаходили, роблячи запити до органів земельних ресурсів. До речі, виявили окремі «накладки», коли є дві ділянки з одним кадастровим номером. Це пов'язано з тим, що раніше всі дані записували і зберігали на папері. Тож траплялися помилки. Зараз все робиться в електронному вигляді, і ці помилки легко виявити. «Агроєкологія» взяла на себе виправлення таких помилок щодо ділянок орендодавців, які з нею співпрацюють.

– В тому, що Ви сказали, немає нічого надзвичайного. Законодавство, якесь інші умови змінюються, отже, необхідно вносити відповідні зміни й у документи. Але, якщо вже зайшла мова про помилки... У різних місцях – різні розміри земельних ділянок. Власники не завжди розуміють, чому в Покровському – один розмір, у Михайликах – інший, а у Ставковому – третій. Сподіваюсь, це не помилка?

– Звичайно, ні. Коли проводили розпаювання, економісти держави порахували, скільки землі має отримати в середньому кожен колгоспник. Очевидно, що ця цифра залежала від кількості землі, придатної для розпаювання, і від кількості колгоспників. Середній умовний пай по країні виявився у розмірі 3,7 га. Та, коли стали розподіляти землю у конкретних колгоспах, довелося брати до уваги більше чинників. Зокрема, як кількість землі, так і людей, що на ній працюють, у різних господарствах не однакова. Отже, вже через цей фактор розміри паїв виявилися різними. А ще ж брали до уваги якість землі. Адже й самі ґрун-

ти скрізь різні – чорнозем, чи супісок, чи суглинок і так далі. Оскільки для отримання врожаю на них потрібні різні зусилля й ресурси, за певними коефіцієнтами змінювали розмір цього умовного паю. Впливало також місце розташування ділянки – рівнина, схил тощо. Тому й вийшло так, що у Ставковому паї майже вдвічі більші, ніж у Покровському. Але помилки в цьому немає.

– Іноді ще запитують про дороги, які ведуть до паїв. От на полі ми цих доріг не бачимо. А вони ж повинні бути?

– А вони є. Подивіться на карту землеустрою, там все зазначено, в тому числі – й дороги до паїв. Але, коли поле, що складається з орендованих ділянок, обробляють одним масивом, у цих дорогах немає потреби.

– Добре, у додатковій угоді зазначено, що Договір діє до моменту закінчення збирання врожаю Орендарем незалежно від підстав припинення цього Договору, а Орендар має виключне право на врожай, закладений Орендарем на земельній ділянці в останній календарний рік строку дії Договору. Після закінчення строку дії цього Договору Орендар має переважне право на укладання та/або поновлення цього Договору на новий строк перед будь-якими третіми особами. Прокоментуйте, будь ласка.

– Цим пунктом орендар захищає свою власність. Адже, хоча сама ділянка – власність орендодавця, вирощений на ній урожай належить орендареві. Щоб його виростити, він вклав чималі кошти на обробіток землі, насіння, догляд за посівами тощо. Отже, має виключне право і на врожай, навіть якщо пай за якихось причин повертається орендодавцю. Після збирання збіжжя ділянка буде передана її власнику. І власник землі на цьому нічого не втрачає: орендна плата з цього врожаю буде виплачена, як звичайно.

Другою частиною цього пункту орендар захищає себе від випадків, коли якийсь інший сільгоспвиробник захоче взяти в обробіток даний пай і запропонує власнику вигідніші умови. Але ж, можливо, і нинішній орендар може запропонувати такі самі умови, або й кращі. Тож, коли строк дії договору закінчився і цей же орендар хоче його поновити чи продовжити, всі питання щодо цього треба вирішувати насамперед із ним. Якщо ж дійти згоди не вдалося, тоді власник паю може його передати в обробіток іншому орендареві.

– Третій пункт встановлює розмір орендної плати. Він якось врегульований на законодавчому рівні?

– Коли у 1990-х роках відбулося розпаювання землі, вийшов Указ Президен-

та України, яким було рекомендовано сплачувати за оренду землі 1% нормативно-грошової оцінки. Потім були внесені зміни до цього Указу, якими встановлювалася орендна плата 3% нормативно-грошової оцінки. Але це – саме рекомендації, а твердого нормативу, встановленого законом, немає. Тому підприємство за власною ініціативою бере на себе зобов'язання збільшувати орендну плату, щоб поліпшити добробут орендодавців. Звісно, робить це воно, виходячи із власних можливостей, які базуються якраз на належному використанні орендованих земельних ділянок. І ще за тих часів, коли було рекомендовано виплачувати орендну плату у розмірі 1% нормативно-грошової оцінки, «Агроєкологія» вже виплачувала 2,5%. Зміни відсоткової ставки зазначені у додатковій угоді. Забрати орендну плату власники землі можуть як грішми, так і в натуральному вигляді.

– У документі зазначається, що Орендар буде використовувати земельну ділянку для виробничої діяльності виключно із застосуванням технологій органічного землеробства.

– Так, ПП «Агроєкологія» дає гарантії, що господарюватиме на орендованій землі лише за органічними технологіями. Завдяки цьому земля поліпшується. За законом, всі поліпшення, які робить орендар, він має узгоджувати з орендодавцем. Погоджуючись із цим пунктом, власник паю дає свою згоду на те, що господарювання й надалі вестиметься без застосування хімікатів, а земля ставатиме чистішою й родючішою. І ми, до речі, не зустрічали людей, які хотіли б для своєї землі протилежного. Водночас «Агроєкологія» бере на себе зобов'язання дотримуватися органічного напрямку.

– Що таке невід'ємне поліпшення земельної ділянки, яке визначається на основі документально підтверджених витрат орендаря?

– Будь-яке виробництво сільськогосподарської продукції вимагає витрат з боку того, хто його здійснює. Підприємство має бізнес-план на багато років вперед. І він спрямований не лише на отримання прибутку, але й на збереження й примноження родючості землі. Відповідно до цього, на кожному полі проводяться певні види обробітку ґрунту, застосовуються сівозміни, вносяться органічні добрива, висіваються багаторічні трави, сидерати тощо. Все це потребує витрат пального, насіння, добрив, виплати заробітної плати працівникам, купівлі й ремонту техніки і так далі. І за певних обставин, орендар має право на відшкодування цих витрат.

– Що на практиці означає положення, відповідно до якого орендодавець зобов'язується не вчиняти дій, які б перешкоджали Орендареві користуватися орендованою земельною ділянкою?

– Хоча земельна ділянка є власністю орендодавця, поки на законних підставах на ній господарює орендар, не можна будь-яким чином заважати цьому господарюванню. На практиці ж трапляються випадки, як нещодавно, коли на одному з полів з'явилися незрозумілі кілки, що заважали працювати техніці. Пізніше виявилось, що таким чином, без жодного попередження орендаря, відбувалися спроби винести межі земельної ділянки в натуру. Та за законом орендодавець має попередити орендаря про такі дії й узгодити їх. Те саме стосується будь-яких дій, що можуть заважати використовувати ділянку за призначенням і проводити на ній підприємницьку діяльність.

– Читаємо далі: орендодавець повинен «письмово повідомити Орендаря в місячний строк про зміну місця проживання (фактичне місце проживання або місце реєстрації) та/чи банківських реквізитів, а у випадку невиконання – самостійно нести всі ризики неотримання орендної плати».

– Виконувати цей пункт вигідно насамперед власнику ділянки. Адже вказані ним адреса, банківські реквізити необхідні орендарю, щоб виплатити власнику землі орендну плату. Орендар не може дізнатися про їхню зміну інакше, ніж від самого орендодавця. Тому, якщо орендодавець вчасно про них не повідомить, у нього можуть виникнути проблеми із отриманням орендної плати.

– Ми розглянули основні положення додаткової угоди. І не відповіли тільки на запитання, звідки взялися чутки про те, що нібито з її підписанням земельну ділянку не можна буде передати у спадок.

– Ви самі бачите, що у додатковій угоді немає жодного пункту, який ставив би такі безглузді, з точки зору законодавства, умови. Це неможливо. Жодним законом України не передбачено випадку, коли орендодавець земельної ділянки може бути позбавлений орендарем права власності на орендовану земельну ділянку або її частину. Подарувати земельний пай в Україні так само неможливо, як і продати його, – поки що законодавство цього не дозволяє. Жодним законом України не передбачено умов, за яких спадкоємець власника земельної ділянки, переданої в оренду, позбувається права отримати земельну ділянку у спадок, а орендар не має жодних законних підстав перешкоджати спадкоємцю набувати земельну ділянку у спадок.

Але треба мати на увазі, що до спадкоємця переходить не тільки право власності, скажімо, на земельну ділянку, але й пов'язані з цим правом обов'язки, обтяження померлого. Якщо ділянка передана ним у оренду на певний період часу, то це – його воля, яку треба поважати, і яку захищає законодавство. Тож набуття права власності спадкоємцем не відміння договору оренди чи його окремих положень.

– Дякую за такі докладні роз'яснення. Якщо ж у когось із власників земельних ділянок ще залишаються питання, прояснити їх можна, звернувшись безпосередньо до фахівців, які проводять прийом у приміщенні адміністративного будинку ПП «Агроєкологія».

Розмову провела Ганна Козельська

Цікавинки

На нашій планеті з'явилася персональна рослина Семена Антонця

20 серпня свій день народження відзначає засновник ПП «Агроєкологія» Семен Свиридонович Антонєць. До цього свята наша землячка, знаний ірисівник Алла Черногуз підготувала йому незвичайний подарунок – новий сорт квітів. Виведені нею сорти зареєстровані у Американський Спілці Ірису (AIS). От і зараз там отримав визнання новий культивар «Семен Антонєць».

Коли Алла Михайлівна вперше почула про те, що в Україні є величезне господарство органічного спрямування, засновник якого вже десятиліттями не дозволяє використовувати ніякої хімії на своїх ланах і фермах, то не повірила. Щоб переконатися на власні очі, приїхала у ПП «Агроєкологія», познайомилась із господарством і Семеном Свиридоновичем. Її захвату не було меж. Тоді ж пані Алла пообіцяла увічнити працю Героя України в назві чудової пишної і чистої квітки ірису, яка б своїми кольорами символізувала здорове довкілля. І в цьому є глибокий зміст, адже міжнародна назва рослини означає райдуга, або веселка. Це фізичне явище пов'язане з відбиттям та розкладанням сонячного променя в краплині води. А саме збиранню та ефективному заощадженню ґрунтової вологи сприяють технології, розроблені С. С. Антонцем. Вони надають життєдайності нивам та рослинам, що зростають на них. Ці рослини постійно вкривають землю, перехоплюючи сонячне світло.

Загальновідомо, що вивести новий сорт – це не проста і тривала робота. Ще важче зареєструвати його, надто закордоном, у такій професійній галузевій організації як Американська Спілка Ірису. Та все це не злякало нашу славну землячку, фахового математика за освітою та роботою, яка добре вміє розв'язувати задачки. Адже сучасна селекція великих бородкових ірисів – справжній біном. Для його вирішення пані Алла має усі складові: більш як двадцятирічний досвід і унікальний сад ірисів у селі Погреби Глобинського району. Тут її стараннями зібрано більше 800 кращих сортів австралійської, американської та європейської селекції. Це не тільки одна з найповніших генетичних колекцій України, на базі якої у 2014 році навіть було проведено IV з'їзд Української Спілки Ірису (її вже багато років поспіль очолює Алла Михайлівна). Її іридарій – справжній сад неперевершеної краси та смаку. Що тут тільки не росте, але все перебуває у гармонії та співдзвоні. Тому від ранньої весни до листопаду в саду пані Алли цікаво та комфортно.

Палкий популяризатор культивування ірисів, А. М. Черногуз хоче поділитися їх красою з усім світом. З огляду на це, вона називає свої симпатичні створіння на честь видатних українців. Нехай іноземці таким чином цікавляться нашими славними Героями: «Кармелюком», «Чураївною», «Райсою Кириченко», а от тепер і «Семеном Антонцем».

Щодо сорту «Семен Антонєць», то його величезна, вишукана бузково-синього кольору квітка з рідкісною червоною борідкою на пелюстках нагадує чарівну лікувальну лампу. І це не дивно, адже діяльність ПП «Агроєкологія» та її засновника С. С. Антонця – теж світільник чистого довкілля та комфортного життя, а вони неодмінно пов'язані з гарними та вишуканими квітками, такими, як новий сорт «Семен Антонєць»!

*Віктор Самородов,
голова Полтавського відділення Українського
ботанічного товариства*

Шкільне життя

Дім, у якому мене любили...

Майже у кожної людини є батьки, які її люблять, леліють, і дім, де проходять щасливі роки дитинства. Із батьками та домівкою у мене все гаразд, але з перших років життя я отримав ще один дім – школу, яку нещодавно закінчив.

У школі мені відомий кожен куточок і найменша шпаринка, яку я не міг не дослідити. Ріс поруч із мамою, адже вона – вчителька початкових класів Ольга Олексіївна Башловка, і водночас набиралася розуму. Мав першу вчительку Наталію Іванівну Петраченко, яка любила мене, хоча я не завжди був слухняним. Успіхи додавали сили, віри і впевненості. Мудрі, люблячі і терплячі учителі завжди прислухалися до мене, уміли вчасно дати пораду. Як добре, коли тебе розуміють і підтримують!

Останні роки навчання у рідній Ставківській школі залишили незгладимий слід у моїй пам'яті. Намагався всюди бути корисним. Брав участь у спортивних змаганнях під керівництвом Віктора Григоровича Падуна. Хоча я і не великий спортсмен, але честь школи – це важливо.

Так хотілося відпочити, але ж участь у районних олімпіадах додавала впевненості у собі і рейтингу школі, а це зараз так необхідно. Учителі біології Олена Валентинівна Хижна та Алла Василівна Карпенко, англійської мови Ніна Вікторівна Мандрика вкладали в мене багато своєї праці, і я виборював призові місця на олімпіадах із цих дисциплін.

Мав друзів серед однолітків, повагу у старшокласників, неодноразово був президентом школи. Намагався бути безвідмовним ведучим шкільних заходів, щоб не засмучувати організатора учнівського дозвілля Олену Валентинівну Хижну. Важко уявити, як без мене буде рідна шкільна сцена. У пам'яті назавжди залишаться хвилини виступів у театральному колективі під керівництвом Валентини Володимирівни Онопрієнко та хореографа Наталії Миколаївни Гордієнко, години спілкування з класним керівником Майєю Василівною Сивологою, насичені уроки з мудрими наставниками Ольгою Іванівною Бадулою та Наталією Іванівною Дінець.

І от уже позаду дитинство й роки навчання. Радість повниться серце, а в думці тривога. Адже я залишив Ставківську школу – дім, у якому мене любили, і який любив я.

Незабутні хвилини – останній дзвоник, випускний вечір. Хвилюючі потиски рук досвідченого директора школи Ніни Іванівни Перепелиці. Скільки похвальних листів і грамот я одержав за ці 11 років! А зараз у мене в руках – Золота медаль, як висока відзнака моєї наполегливості, праці учителів та батьківської підтримки. Високі результати ЗНО – також підтвердження професіоналізму усього учительського колективу. Спасибі за терпіння, розуміння, мудрість!

Дім, у якому мене любили... Ще довго манитимуть мене рідна стежина, сорокалітні ялини під вікнами та тремтливі яблуньки у молодому саду, розкішні клумби та широко відчинені двері. Нехай щастить тобі, рідна школо! Спасибі за любов і тепло, яким ти зігрівала мене багато років.

*Дмитро Башловка,
випускник 2016 року
Ставківської ЗОШ І-ІІІ ступенів*

Вітаємо з ювілеєм
ветеринарного лікаря МТФ №1

Катерину Павлівну ЗАГОРОДНЮ

Від усього серця бажаємо
міцного здоров'я на довгі роки,
щастя, домашнього затишку,
успіхів в усіх починаннях.
Нехай усі мрії збуваються,
діти й онуки радують,
життя повниться радістю й добром.

Дирекція,
колектив ПП «Агроєкологія»

Іменинники серпня

1 серпня

Василь Іванович ЧЕРЕВКО, тракторист

2 серпня

Марія Федорівна КАЛИН, завскладом

3 серпня

Іван Іванович ЛИМАР, тваринник

4 серпня

Олег Миколайович КОБЛИК, оператор доїння

5 серпня

Олександр Васильович ЧОРНОБАЙ, електрик

6 серпня

Сергій Миколайович ПАТЕНКО, тракторист

9 серпня

Роман Петрович ГОЛОП'ЯТОВ, тваринник

10 серпня

Ольга Олексіївна РОСТОВСЬКА, доярка

13 серпня

Артур Вікторович КУЖІЛКО, пом. інженера з ОП

14 серпня

Гліб Віталійович ЛУК'ЯНЕНКО, генеральний директор

Катерина Павлівна ЗАГОРОДНЯ, ветлікар

15 серпня

Алла Михайлівна ОСІПОВА, доярка

19 серпня

Надія Борисівна БАЙКОВА, касир

20 серпня

Семен Свиридонович АНТОНЕЦЬ, засновник ПП «Агроєкологія»
Юлія Миколаївна КУЛИК, – зав. кадрами ФПП

Володимир Петрович ДЯЧЕНКО, водій
Григорій Олексійович ПІВЕНЬ, тваринник

Віктор Іванович САЛО, монтажник
Сергій Олександрович НЕСТЕРЕНКО, економіст

23 серпня

Ольга Михайлівна ПІВЕНЬ, бухгалтер

24 серпня

Микола Іванович СЕРДЮК, слюсар

25 серпня

Оксана Павлівна ОРІШЕЧКО, санітар

28 серпня

Дмитро Федорович БЕЙГУЛ, оператор доїння

29 серпня

Ольга Анатоліївна ЛИТОВЧАК, телятниця

Руслан Іванович КОРЖОВ, оператор

30 серпня

Олександр Дмитрович ЧЕРНИШЕНКО, водій

31 серпня

Василь Васильович ГАРЯЧУН, водій

Вітаємо іменинників
і щиро бажаємо здоров'я,
щастя, успіхів у всіх
починаннях, благополуччя.

«АГРО-ЕКО» – науково-виробниче видання ПП «Агроєкологія»

Зареєстровано управлінням у справах преси та інформації обласної адміністрації 25.08.2003 р. Св. ПЛ 596

ЗАСНОВНИК:
Приватне підприємство
«Агроєкологія»
ВИДАВЕЦЬ:
Приватне підприємство
«Агроєкологія»

ШЕФ-РЕДАКТОР:
С.С. Антонєць
ВІДПОВІДАЛЬНА
ЗА ВИПУСК:
Г. А. Козельська

РЕДКОЛЕГІЯ:
А.С. Антонєць,
В.М. Самородов,
К.І. Ярченко,
Ю.Д. Лега.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
38013, Шишацький район,
с. Михайлики, вул. Леніна, 26
тел. (05352) 9-78-59, 9-76-36.
Газета виходить двічі на місяць.
Наклад: 1300 екз.

ВІДДРУКОВАНО
у ТОВ «Видавництво
«Миргород»
Зам. №
Розповсюджується
безкоштовно.